

László Noémi

FEKETELEVES

László Noémi

FEKETELEVES

Erdélyi Híradó Kiadó, Előretolt Helyőrség Szépirodalmi Páholy, Kolozsvár

Ráció Kiadó, Budapest
2010

A könyv megjelenését támogatták:

a Nemzeti Kulturális Alap

a Szülőföld Alap

a Communitas Alapítvány

© László Noémi, 2010

© Keszeg Ágnes, 2010

© Erdélyi Híradó Kiadó, 2010

A kötetet Gáll Attila szerkesztette.

Illusztrálta: Keszeg Ágnes

A borítót, Keszeg Ágnes illusztrációjának felhasználásával,

Szentes Zágón készítette.

A kötet megírása idején a szerző az Oktatási és Kulturális Minisztérium
Benedek Elek-ösztöndíjában részesült.

*Szüleimnek, testvéreimnek
és volt osztálytársaimnak.*

Néhány komoly

személy szerint könyvem
a felnőttekkel igazságtalan.
Minden bizonnyal igazuk lehet,
mégsem gondolom meg magam.

Az ember hiába fegyelmezett,
uralkodik magán, tart önvizsgálatot.
Legyűrik, elnyomják, fejére
telepednek. Ebből elég.
Kipakolok.

Most már nagy

vagyok. Szobámba szekrényt
és könyvespolcot szerelt egy bácsi;
anyu pedig kijelentette, hogy nyuszt,
autót, építőkockát nem fog helyettem
pakolászni.

Óriás lettem, több mint egy méter.
A ruhát, ha muszáj, összehajtom.
Senki sem tudja, hogy a pulcsik alatt
lapul múlt heti olvasztott sajtom,

Sári szalagja, egy gumimaci.
Piros, de nincs neki fele lába.
Reggel titokban elbúcsúzom
tőle, mert nem jöhet óvodába

velem. Ott mindenki rohan és ordít.
Sokan mondják: anyuka stresszes.
Az biztos valami olyan lehet, mint anyá,
ha eldönti: mától itt rend lesz;

mindenhol polc és glédában minden,
elmúlik végre az örökös káosz;
a gyereket pedig vasárnap estig
levisszük Sanyi tatához.

Ne másszak folyton

a szilvafára; ne feleseljek; főként
ne teli szájjal; és nagyon remélik,
hogy a szobába most jöttem be
sáros cipővel utoljára.

A széken üljek egyenes háttal:
nem vagyok macska, sem majom.
A dobolást azonnal hagyjam abba.
Fogjam fel végre: anya és apa ideges.
Mert tengernyi dolga van még, azért.

És ne csikorgassam a fogam, mert
kiszaladnak a világból. Mikor javulok
végre meg, leszek normális kisgyerek,
mint Sanci, vagy Anna?

Katasztrófa, hogy engem
soha nem hagyhatnak
nyugodt szívvel magamra.

Szidnak, mert eltűnt

a reszelő-készlet, a gyújtó, a bicska,
a feszültségmérő, és unom, hogy rám
kenik az egészset.

Mit nyüzsgök annyit? Inkább törődjek
azzal, hogy megint mocskos a körmöm.
Igazán nem értik, miért kellett
az ajándék csésze fülét letörnöm;

és ha még egyszer az asztal alatt
ilyen hatalmas rumlit csinálok,
nagyon megbánom.

Még nem vették észre,
hogy görbe az esernyő csillogó orra,
és minden befőttesüveg szivárog.

Eltört a baba

porcelán feje. Tegnap kaptam,
még alig játszottam vele. Aludt
a polcon. Azt sem tudom,
jót álmódott, vagy rosszat.

Puff, leesett.

Most aztán hallgathatom a litániát
naphosszat, hogy nekem semmit sem
lehet venni, mert elrontok mindent.

Az új piros kabát zsebe is leszakadt.
Persze, akkor mindenki csak legyintett,
most meg előszedik: szamárful, paca,
elveszett sapka, foghíjas xilofon,

lyukas strandlabda – az egész család
ujjal mutat rám végül.

Kit hívjak segítségül?

A nagytakarítás

azzal kezdődik: elhúzzuk az ágyat.
Találunk tavalyi almacsutkát.
Hármat. Mindenki rám támad:
almát, itt, csak te ettél!

Az alma bűn.
Parafa dugó, hajcsat, késnyél:
az ember fáradt. De almacsutkát!
Mégis! Egyenesen hármat?!

Közben falhoz kerül a szőnyeg,
és apa lehalkítja a tévét, mert
a híradóban lőnek, vonulnak,
ünnepelnek.

Nézzük, megtudjuk: mi történt,
és anya és apa nyugodtan indul
dolgozni, hogy legyen itthon
alma.

Mert kisfiam, te még nem is tudod,
de borzasztó a pénz hatalma.

Mi lenne, ha

mindenki annyit feleselne,
rendetlenkedne, lustálkodna,
tévézne, játszana, duhajkodna,

ugrálna, koszolna, tolakodna,
ciccegne, duzzogna, motyogna,
karcolna, gyúrne, húzkodna,

mint én? Biztosan nagyon kimerült
lenne mindenki. Legalább békén
hagyna. De annyit senki sem
képes, mint én. Sajna.

Jó testvér nem verekszik,

nem veszi el a másik babáját,
nem vágja fel a macskó hasát,
és a csokit két egyenlő
adagra osztja.

Nem bömböl, harap, karmol és
rúg, ha a másik vérszemet kap,
és fiókját kifosztja.

Jó testvérnek többet ér
ugrókötélnél csend és béke.
Tudja, milyen sáros terep
a civakodás és környéke.

Jó testvér nem árulkodik,
akkor sem, ha nagyon rossz.
Ha nagy, megvédi a kicsit;
ha kicsi, nem használja ki
azt, hogy ő milyen fontos.

Jó testvér kacagni tud, főként
saját magán, és bölcs, nyugodt,
mértékletes, mint a gyümölcs
a fán.

A rossz testvér

a világ közepe: legtöbbször észre sem veszi, ha például nem beszélnek vele. Ha mindent ráhagynak: legyen már megint igaza.

A rossz testvér, becsszóra, csak duzzogni jár haza. Mindene van és gyűjtöget, és ez mind nem elég. Bármiről van szó, nála a tonna a mennyiség.

Űl kincsesdombja tetején: pulykakakas és páva. Felülről nézi – ez neki a világ biztonsága.

De nehogy azt hidd, percig is boldogan elvan így. Lila a dühtől, méregzöld vagy kanárisárga, mert a kék, fületlen csuprodra irigy.

A sárgaság

elég veszélyes betegség lehet,
mert engem több hétre elzártak a világtól.
Adtak almakompótot, színes ceruzát,
de ha firkálgatok, jön egy nővér
és rám szól.

Időnként vért vesznek és megdicsérnek:
bátor vagyok, nem sírok. Egyelőre
annyira szédülök, hogy vécére
menni is alig bírok.

Amikor apáék látogatóba jönnek,
vastag üveg választ el bennünket.
Most másfél évig diétázni kell. Anya
már első nap külön asztalhoz ültet.

Nem tudok írni.

A ceruza, mintha ragasztót ivott volna,
a papírhoz tapad. A tollam fröcsköli
a tintát. Be kell fejezni még a sétatálca
regimentet, a varjakat, a tengeribeteg
sormintát.

A hangulat eléggé paprikás.
Van három figyelmeztetés, a negyediknél
anya biztos robban. Iszonyú lassan halad
a dolog. Már a hatodik lapot tépem ki
titokban.

Ha rájönnek, lesz nemulass, vagy rend
és fegyelem. Ők így nevezik azt, hogy
semmi kedvem; de szófogadó a gyerek,
és jól fejlődik, apró lépésekben.

A rendet ki nem állhatom.
A fegyelem fejét szívesen leharapnám.
Aztán, hogy észre ne vegyék, nyakába
húznám iskolába járó sapkám.

Rajta három ökölnyi bojt,
a fegyelemnek jó lesz.
Írjon helyettem leckét, hadd
tanulja meg: mi az a móres.

Egyesek tanulnak,

elkészítik a leckét. Térképet rajzolnak.
Megfigyelik a fecskék cikcakkos
repülését; de nekem üres a fejem, kong,
és rajta mindenki átlát. Micsoda meglepetés:
mára sem magoltam be a szorzótáblát!

Hogyan csinálom, hogy újra és újra késem?
Túl vagyunk már a harmincharmadik
figyelmeztetésen! A zsebemben pedig
mit tudok tartani? Majd leszakad, de
radírgumim, az nincs. Vonalzóm,
hegyezőm se.

A katona sem megy kard nélkül
a csatamezőre. Viszont a padom
csatamező a javából. Nem ide írunk,
ha nem tudtam volna, hanem füzetbe.

Írjam csak ügyesen:
Hétszer nyolc ötvenhat.
Százszor.

Vannak ünneplő ruhák.

Azok szerintük szépek, mert azokban egészen ember-formám van. Megegyez bennük a méreg, mert nem szabad szaladni, kúszni, mászni.

Ha elesel, fiam, ezt nem lehet csak úgy kirázni. Uralkodj magadon, nem leszel rosszul tőle. Falhoz ne dörgölőzz, nem telik lépten-nyomon új ünneplőre.

Hiába mondom: nem kell lakkcipő, gallér, selyem, bársony, hogy évnnyitó-évváró díszünnepségen az egész rokonság szem-száját tátson rám.

Egyszer az összes nagybecsű rongyot kihajítom. Ünnepeljenek benne a kóbor kutyák; a halászkok a Garibaldi hídon.

Sokszor hallom:

fiam, ez kellemetlen.

Most nem játszunk gazdálkodj okosant,
fáradt vagyok és semmi kedvem.

Most inkább olvass, labdázz. Nincs
több házi feladatod? Szállj le anyáról.
Értem én, hogy te akarsz,

de nekem nincs időm.
Majd holnap játszunk,
ha még lesz hozzá erőm.

Apa valahogy kocsit

vásárolt magának; régi ezerszázás rönót;
és elneveztük Sáríkának. A kocsi apa
krémszínű, benzinszagú szerelme.

Hátul az ember úgy érzi magát, mintha
tengeribeteg lenne; és keresi a vad vizet,
de nincs. Az van, hogy apa sportosan
vezet és erre roppant büszke.

Majdnem mindenkit
megelőzünk. Lobog a kipufogó füstje.
Bent apa cigarettafüstje száll. Rosszullét
környékez, mint óriás, hulló tollú madár.

A mi szobánk

egy közönséges káosz. Jobban hasonlít
szemétteléhez, mint gyerekszobához.
Ketten lakunk benne, a renddel
mindig egyiken a sor.

Ez működött egy ideig, aztán elveszítettük
a fonalat valahol. Nem bírunk megegyezni:
ki a következő. Apa szerint nem is szoba,
hanem a mohácsi csatamező.

Mert ki látott zoknit az asztalon,
tányért az ágy alatt, papírt, ceruzát
szétszórva az ágyon.

Azonnal szüntessük meg a felfordulást,
ha nem akarjuk, hogy mint Krisztus
a vargát, jól megrázzon.

Mi csak verekszünk, húzzuk egymás
haját, nem értjük: hogy jutottunk bajba.
Legjobb volna, ha anya vagy apa
titokban rendet rakna.

Anya és apa

színházba megy. Ehhez először
kiöltöznek, és jó szagot csinálnak
a lakásban; és viccelődnek: nehogy
majd eltörjem a másik lábam.

Mert az egyik múlt héten tönkrement.
Kuksolhatok ma egész este bent. Anya
fekete szoknyás, göndör a haja. Hiába,
engem nem visz sehova. Egy ideig.

Vonulnak nagykabátban, fénylő
cipővel. Veregetik a vállam: no, ne
lógasd az orrod! Fogócska közben
kellett volna átgondolni a dolgot,
most már egy kicsit késő.

Nézek, mint a tehén, a bambán
legelésző. Csodálkozom, hogy
ezek a szülők színházba menet
mennyire vitézek.

Anya különböző

piros, fehér vagy sárga pirulákat
tesz a reggeli mellé, hogy ne köhögjek,
ne fájjon a fejem, a májam, de én ezekben
cseppet sem hiszek, ha fáj, akkor biztosan
valamit hibáztam,

azt pedig ilyen-olyan pirulákkal
senki sem hozza helyre. Inkább szemétkébe
dobnám őket, az viszont anyával szemben
csúnya lenne, úgyhogy nagyokat
nyelek és remélem,

nem köhögök és a fejem se fáj,
de úgy szeretném elmondani, hogy
gyógyszert csak akkor adjon,
ha nagyon muszáj.

Apa Kolumbusz Kristóf,

Spartacus, fáraó, Napóleon
szeretne lenni.

Anya polgárlány, író, nagy tudós
valahol észak-nyugaton.

Húgom táncosnő, hímző-rámás,
fátylas kisasszony, ősi várban.

Öcsémnek mindegy, csak
ez a család hagyja békén.

Én általában semmi. Jusson időm
sétára, csendre, olvasásra,

és ne kelljen sehogyan viselkedni.

Szeretnék rajzolni,

de nem tudok. Ami a kezem alól kikerül,
csak irkafirka. Időnként meglepőek a színek.
Itt-ott az egész családra ráismerek.

Látom őket, de ha én azt úgy lerajzolnám,
anya megsértődne és felszólítana,
hogy hordjam el az irkám;

apa kacagna: nézd csak, a kis grafikus,
kritikus, fifikás házi mumus,
és vállon veregetne;

de egyelőre egyikük sem veszi komolyan,
hogy le szeretném rajzolni azt, amit látok,
és nem tudom, hogyan.

Mindig van valami

nagy feladat. Leszaladni az ezer métert,
fejben szorozni, átúszni a medencét
keresztben, víz alatt; vállalni a hibát,
főleg, ha nincs rá mentség.

Mindig van valami, amit nem értek,
kihagyok, elsietek, összetépek. Elég
megerőltető ezek után szépen, egyenes
háttal kacagni a képen, hogy lássák:

vidám vagyok és egészséges,
mint a makk. Mert a gyerekek
olyan boldogak.

A gyerekeknek nem árt,
ha néha vállfával, pálcával, kötéllel
kikap. Ettől lesz jelleme erős,
szíve acélosabb.

Tehát a fenti eszközökkel
engem a bátorság és becsület
magas tetőire terelnek.

Én ebből azt értem:
idegesek, elégedetlenek
és vernek.

Viszont

ha nem figyelnek rám, elszemtelenedem.
Tekergek, hóbortos vagyok, és elfelejtem:
hol van a helyem.

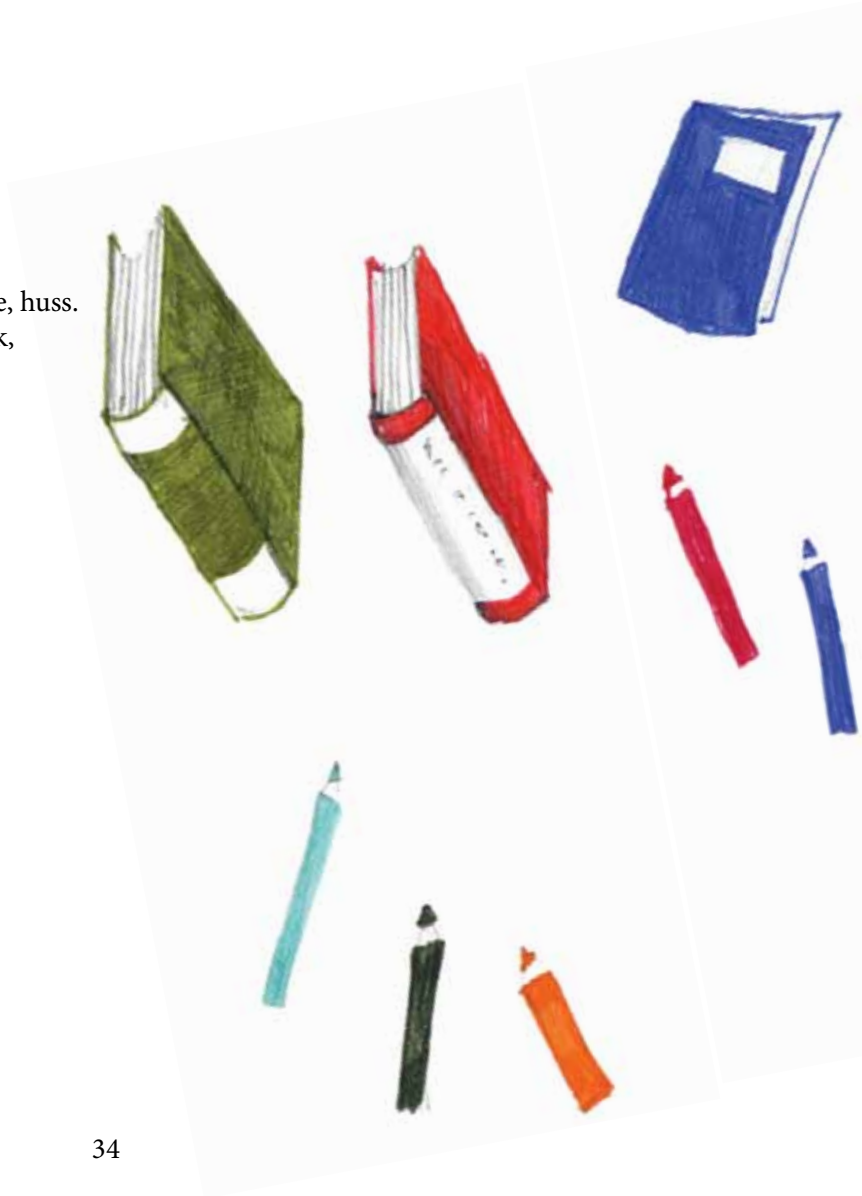
Ha nem figyelnek rám, hülye igényekkel
állok elő. Például, hogy tanulni jobb a
fűvészkert vagy épp a temető.

Nehogy már elhiggyék, hogy én ott tanulok.
Oda kellene rám figyelni végre, mielőtt
megbolondulok.

Nem tudom,

aki a tankönyveimet írja,
engem milyennek képzelt el.
Tudatni szeretném vele:
nem vagyok kísérleti nyúl,
bár szervezetem elég sok
megpróbáltatást elvisel.

Képzeld: néha lecsapom
a könyvet-füzetet, és ki a térre, huss.
Kalóz, katona, úrhajós vagyok,
nem akadémikus.

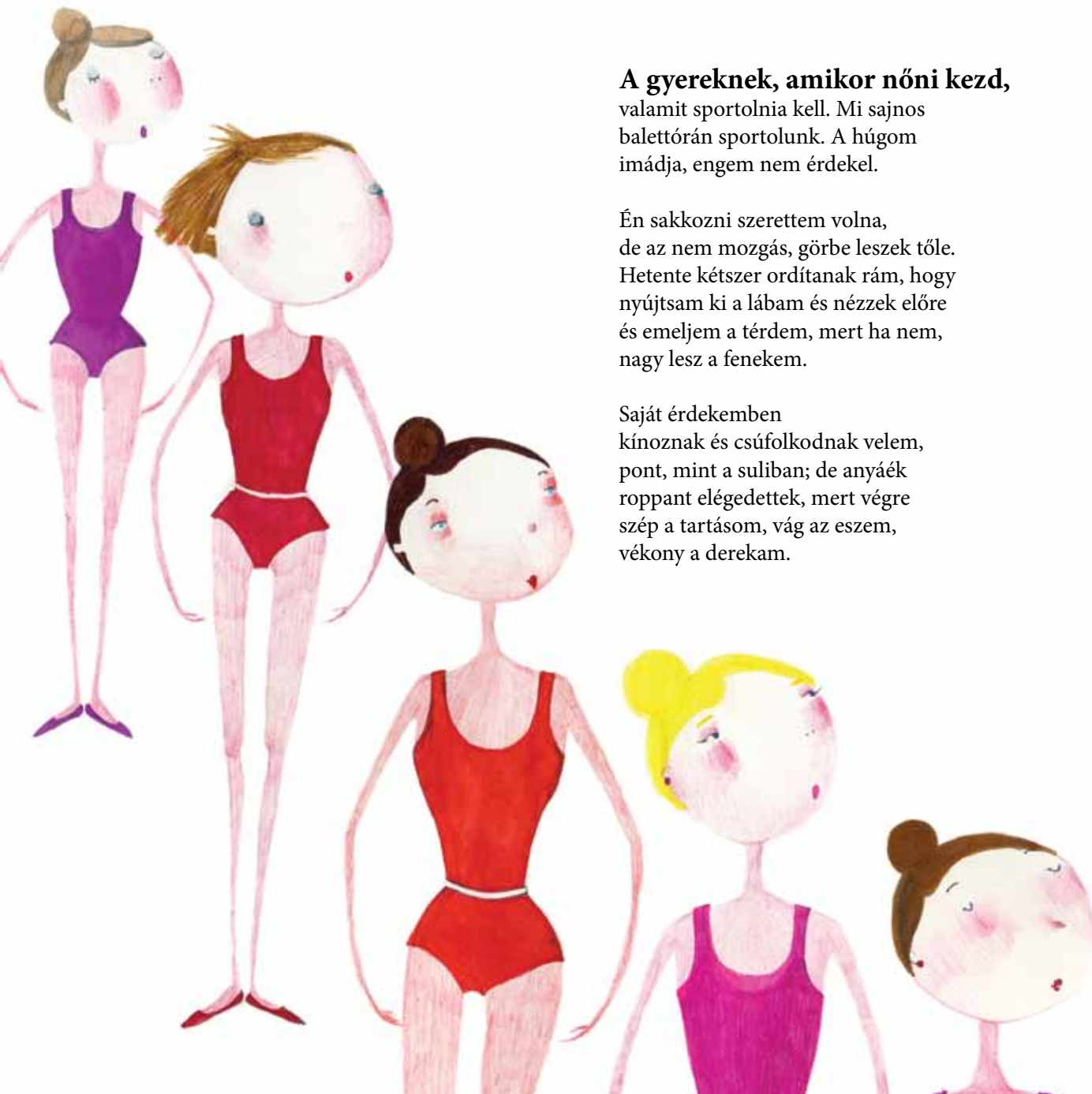
Anya gyermekkorában

zongorázni tanult, de táncolni akart,
úgyhogy mi táncolunk, pedig én
inkább zongoráznék.

Anya szerint egy zongora
be sem férne az ajtón. Nem tudom,
nagyapáék hogyan csinálták,
hogy náluk befért.

Anyu azt mondja, nem is tudhatom,
és ez csak egy a millió dologból,
amit egy ekkora gyerek
nem ért.

A gyerekek, amikor nőni kezd,

valamit sportolnia kell. Mi sajnos balettórán sportolunk. A húgom imádja, engem nem érdekel.

Én sakkozni szerettem volna, de az nem mozgás, görbe leszek tőle. Hetente kétszer ordítanak rám, hogy nyújtsam ki a lábam és nézzek előre és emeljem a térdem, mert ha nem, nagy lesz a fenekem.

Saját érdekekben kínoznak és csúfolkodnak velem, pont, mint a suliban; de anyáék roppant elégedettek, mert végre szép a tartásom, vág az eszem, vékony a derekam.

Új lakásba költözünk már megint.

Barnás papírzsákok gubbasztanak a házban;
és lista készül arról, hogy ki, mit, hova pakolt.
Apa szerint ez a lista hibátlan.

Én erről nem vagyok még meggyőződve.
Majd meglátjuk, ha költözés után, mondjuk
jövőre, eszükbe jut: mondd csak, hol a
Magyar királyok? utazó sakk-készlet?
vagy bármi, amit éppen nem találok –

és akkor hiába a lista,
elővesznek és mondanak nekem,
mint két vérszemet kapott, buzgó aktivista,
hogy miattam mindennek lába kél.

Persze, ilyenkor jó jegy, puszi, étvágy
fabatkát sem ér. Sötét gazember vagyok újra,
minden baj kútfeje. Csak azt nem értem:
miért cipekednek lakásról lakásra vele?

Amikor mama meghalt,

szépen sütött a nap a monostori
temetőben, és a húgommal azon
versenyeztünk: ki ér a domb
aljába hamarabb.

A ravatalozóban csukott
koporsó állt, mert anyu nem akarta,
hogy szegény mamát koporsóban
lássuk. Pirulákat is hiába szedett,
nem volt már hatásuk.

Az utolsó előtti napon láttam;
a szeme nyitva volt, de ő nem
látott engem. Ijedt volt, sápadt,
és nagyon sovány, és nem tudtam:
mit kell tennem.

A horgolás vagy a kötés

leginkább azért jó, mert megnyugszik tőle az ember. Ha már elég sok gyakorlata van, lényegében odafigyelni sem kell.

Mindegy, hogy abból a fonalból lesz-e végül sál, sapka vagy tarisznya. Bárhányszor félresikerül, az ember hidegvérrel bontja vissza, miközben párbajt vív, oson, hajón utazik vagy folyóban gázol.

Ha apa meglátja és összeszidja, nem válaszol: nem csinál bolondot magából.

Mi magyarok vagyunk.

Például bajom volt, mikor azt mondták:
maj károly. Vagy azt: verne gyula.
Vagy megkérdezték: az a zsülvern
kicsoda?

Hogy én miért bújom ezt a sok idegen
regényt. Olvassak inkább balladát,
hetvenhét magyar népmesét vagy
elbeszélő költeményt.

Adyt fújjam, ne azt: ősz húrja zsong.
Rendes magyar gyerek
Petőfi-versekért rajong.

Milyen lány az, aki huszadszor olvassa
a vinetut. Közben pocsekul hímez
és ugrókötelezni se tud.

Nem szóltam, hogy Szent Péter esernyőjét
háromszor olvastam, és még fogom.
Azt hiszem, én magyar vagyok,
de egyszerűen és alapfokon.

Táborba menni jó,

mert utazunk, és általában süt a nap.
Vonaton kártyázunk, buszban nagy
éneklés kerekedik, bár akkor szólnak,
hogy ez cseppet sem hiányzott
nekik.

Van álarcosbál, rajzverseny,
patak, kirándulás, puliszka,
fogkrém a kilincsen.

Érdekes, hogy ahányszor
táborba megyünk, csepp
honvágunk sincsen.

Hazafele mindenki bőg,
ölelkezik és megfogadja: írni fog.
De megkezdődik a sulis, és kiderül:
a táborozás efemer dolog.

Apa gyerekkorában nyáron

mindennap fürdött a Marosban,
és a traktor összes alkatrészéről
meg tudta mondani: a traktorban
hol van.

Mondták neki, hogy jófejű,
legyen belőle orvos, ügyvéd,
vagy pap. Ő mondta: traktorista
lesz, és nem félt, hogy kikap;

de aztán nem lett traktorista,
és mostanában mintha kicsit
bánná, hogy orvos, ügyvéd,
pap sem lett belőle.

Kár, hogy az ilyen
dolgokat az ember
nem számíthatja ki
előre.

A tengeren húgossal ketten

külön szobában alszunk. De egyedül még nem mehetünk sehova. Dél előtt úszunk. Ilyenkor kérdezhetjük apát, hogy messze van-e még Amerika.

Tegnap este kínai filmet néztünk egy kertmoziban. Azóta nem tudok aludni, bárhogyan is szuggerálok magam, hogy minden rendben:

fekete ruhás, maszkos harcosok mászkálnak lent, a szálloda előtti kertben; a szobánk erkélyén.

Látom őket a függönyök közötti résen. Ha elalszom, lesz-e normális ébredésem?

Süt a nap, dél van,

anya ordít. Akármit mondok,
mindent ellenem fordít. Nem érdeklik
a grimaszok, nem hatja meg, hogy
kristálytiszta a múltam. Azt állítja:
egészen megbolondultam.

Hallgatok, nézem; remélem
túl leszünk rajta. Még akkor is,
ha a föld hátán nincs még egy ilyen
állatfajta. Még akkor is, ha most már
tényleg elment az összes ép eszem.
Remélem, túlteszi magát azon,
hogy létezem:

a nyakán lógok, megszegyenítem,
hülyét csinálok belőle mások előtt.
Ha mosógép volnék, vagy zenetorony,
biztos azonnal kihívná hozzám
a szerelőt.

A paradicsomleves ma

kifejezetten visszataszító. Rizs
úszik benne. Becsszóra, ehetetlen.
Apa szerint a ház előtt a járdán
kínjában fetreng az, aki megette;

vagy csak fekszik a hátán, és nyög,
hogy bizisten, soha többé nem eszik
ilyen szörnyű levest.

Attól tart, én is úgy fekszem majd
a konyhában, kővé meredve, ha
elfogyasztom – viszont ha nem,
a korcsolyát jó, ha rögvest szögret
akasztom,

mert ma már semmi sem lesz belőle.
Nem értem: miért kell erőltetni
a leves-evést, ha egyszer
kikészülök tőle?

A hajam elég szép.

Időnként majdnem hosszú,
de akkor fáj, vagy táborba megyünk,
és megtetvesedik, és le kell vágni.

Előtte bekenik petróleummal.
Kínlódunk, éget, végül is levágják,
mert hamar kiderül: a petróleum
nem segít.

Rövid hajam lesz, összevissza áll.
Fázik a fejem, hiába sapka-sál.
Mire megnő, tombol a nyár,
és le kell vágni újra.

Nézem, ahogy a földre hull.
Mikor levágják, sosem fáj,
csak mikor ott van, akkor
kezd sajogni, kibírhatatlanul.

Mi állandóan költözünk.

A téren soha nincs egy igazi barátom.
De iskolába is mindig más helyre járok,
úgyhogy normális padtársat csak év vége
fele találok, mikor már nyakunkon
a nagyvakáció.

Nem értem, ez a sok helyváltoztatás
mire jó. Hideg, sötét, túl kicsi a lakás;
csomagolunk, van lista és megyünk,
teljes a káosz, a felfordulás.

Legjobb, ha olvasok. Én vagyok gergő,
old setterhend, robinzon vagy kozett,
és apa ideges, mert sosem érti meg:
hogyan lehet már megint ugyanazt
olvasni, százhuszadszor.

Ő akkor boldog, mikor költözünk,
én pedig mikor ugyanabban
a történetben mászkálhatok, akkor.

A lányok

mértanórán leveleznek.

Titkos ábécét állítottak össze.

Vagy öt ábécé jön-megy a soron.

Azt boncolgatják: ki kibe szerelmes.

Főlöszleges így, rejtjelezve
értekezni róla. Ha ránézel, és piros
a füle, akár a padlót is fölszedheted alóla:
észre sem veszi. Nem jár: repdes, száll,
suhan, mert épp beléd szerelmes.

Most aranyos vagy, helyes és cuki.
Jövő héten már nem tetszel neki. Rájön,
hogy lábad görbe, füled kajla. Nem tudja,
fejeden mi van, mert nem hasonlít hajra.

És komolyan, hogy képzeled,
hogy neki, hozzád, köze lehet?

Ez megdöbbentő. Gyorsan titkos
ábécét ír, hogy az egészet elújságolja
Kingának, Adélnak; és németórán
kiveséznek téged.

A fiúk rugdosódnak,
és sáros a cipőjük, és szünetben
a porban hemperegnek. Csúfolják
egymást, majomnak, szamárnak, de
minden mókát csoportban csinálnak.

Verekszenek. El is bőgik maguk,
de nem vágnak egymásnak undok
arcot. Nem gyűlölködnek hónapokon
át; és egész évben egy padtársuk van.

Akivel mégsem összeragadva járnak.
Nem puszilóznak, nem is visibálnak.
Nem leveleznek, inkább megbokszolják
egymást, és minden rendben.

Jó volna fiúnak születni, csak nem szeretnék
lábón állva pisilni egész életemben.

Az oszi

állandóan szoknyát hord és rajzol.
Afrikát, Ázsiát, hegyet, folyót, tavat.
És felpofoz, mert szemtelen vagyok.
Nadrágban járok vagy almát eszem,
az óra végén, az orra alatt.

Az oszi szemüveges, kicsit süket is.
Szünet volt már, nem óra vége volt.
Nadrág témában anyu szólt neki,
amikor előadta, azt hazudtam:
harisnyám csak egy van.

Mondta anyu: valóban annyi van.
De csak dohog, hogy szégyelljem
magam. Biztosan azt hiszi:
anyu is hazudik.

Az oszi nem mosolyog, csak kacag.
Szerintem akárhányan élnek nála otthon,
tulajdonképpen egyedül lakik.

Nagyvakáció alatt

az oszi expedícióra vitt bennünket.
Voltunk Enyeden, Torockón, a Székelykőn
és a remetei szorosban. Civilben normális
és vicces az oszi, kár, hogy ezt eddig én
egyáltalán nem tudtam.

Torockón csalánnal jól összevertük
egymást, és a szorosban leszedtem
egy havasi gyopárt, de nem vitt el
a rendőr.

A végén megegyeztünk,
hogy titok, és tíz-húsz évig
nem beszélünk erről.

A rossz idő

gonoszabb, mint a sapka.
Azt leveszem, de ez a szürkeség,
bármit csinálhatok, nem hagy
magamra.

Ilyenkor végre igazra lesz annak,
aki szerint lyukas a nagy fejem.
Azon a lyukon bújik be a felhő,
mikor az órát figyelem, hogy
lehet-e kicsit aludni még –

és hopp, szivacsos fellegen ülök,
bennem is az van. Nehezen mozgok,
mint bogár a lágy viaszban, és nem
tudom, mi bánt, mi van, mit akarok.

Kiöntöm a teát, egy-két kilincsbe
beleakadok. Megyek az utcán, sapkás
alvajáró. Földrajzórán már nyitott
szemmel alszom.

Pitekantrópusz, humusz, kumulusz –
csak süssön végre ki a nap, és slussz.

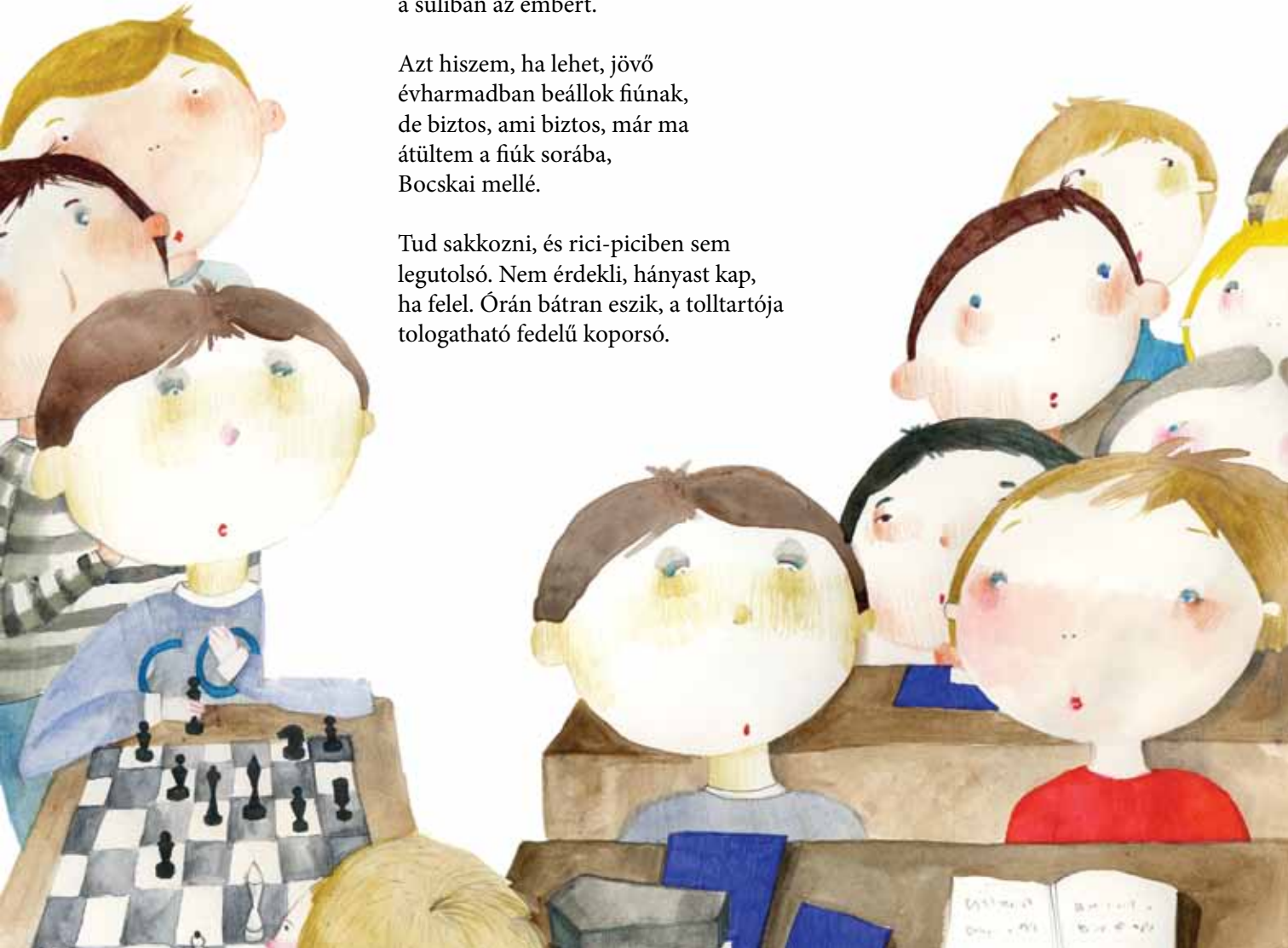

Szerelmes vagyok

Tamásba. Sajnos, valahogy kiderült,
és szégyelli magát, és románóra után
majdnem megvert. Hát így merjünk
bármit bevallani. Csak baj éri
a suliban az embert.

Azt hiszem, ha lehet, jövő
év harmadban beállok fiúnak,
de biztos, ami biztos, már ma
átültem a fiúk sorába,
Bocskai mellé.

Tud sakkozni, és rici-piciben sem
legutolsó. Nem érdekl, hányast kap,
ha felel. Órán bátran eszik, a tolltartója
tologatható fedelű koporsó.

A kémiantanár nő kész

tragédia. Nélküle elviselhetőbb lenne a kémia. Folyton azzal foglalkozik: mikor hova nézek. Nem töltik ki az idejét az ionos és kovalens kötések. Engem saját kötésem eléggé leköt, a pad alatt. A tanár nő dühös, a leckével ma sem haladt, pedig mindenki békén hagyta.

De nem bírt koncentrálni, mert Balázs rádólt a padra, András evett, Tünde a matek házit írta, Jutka beszélgetett, Imola rajzolt, Zoli úgy röhögött, hogy alig bírta; a tanár nő kitört, vörösen, tajtékozva hagyta el a termet, és Csillának, a legjobb kémiásnak meg sem köszönte a szíves figyelmet.

Az évharmadi dolgozatból

nagy hűhót kell csinálni.
Külön füzetbe írjuk, kijavítják,
de azt alig lehet kivárni.

Évharmad végén a tanárok
hónuk alatt füzetcsomaggal
mászálnak fel-alá a folyosón.

Fejük fölött a glória vakít.
Ha nem vigyáznak, mindjárt
mennybe mennek, annyira boldogok,
hogy végre megmutatták: ők is valakik.

Büszkén bevésnek jó pár négyest a naplóba,
pirossal. Néhányan kilencset vagy tízest
kapnak, én általában megelégszem
a könnyedén szerzett hatossal,

és otthon feszengek kicsit, amíg
meghallgatom, hogy tekergő vagyok,
nem lesz belőlem semmi.

Már megint nem elég, hogy létezem.
Már megint muszáj valamivé lenni.

Miért nincs egy normális

hobbim?! Járhatnék például
kirándulni vagy néptáncsoportba.
Sakkozhatnék. Vagy mehetnék úszni,
focizni, hokizni, sízni.

De, persze, mindegy, mert úgysem fogok
soha meghízni. Annyit sem eszem, mint
egy veréb. A sok jó ételben unottan
turkállok. Senyvedek itt bent.

De ha kilépek, merre tekergek? Miféle
helyeken mászkálok? Miért nem mesélek
semmiről? Magamról. Vagy bármi másról.
Csak ülök itt ezzel a mártír képpel,
ha valaki rám szól.

És legyenek oly kedves elmagyarázni:
miért nem ízlik már megint az étel?!

Haragszanak rám, mert szerintük

pimasz vagyok és igazságtalan.
Törik maguk, a javamat akarják,
én meg folyton kiviselem magam.

Makacs vagyok, akaratos és szemtelen,
és lusta. Nem értik, mit akarhatok,
de megsúgják: a fennvaló sem tudja.

Megsértődnek, mert úgy látják: rosszat
gondolok róluk. Mintha én húztam volna ki
a varázsszőnyeget alóluk.

Úgy gondolják: vállam mögül gúnyos
kisördög integet. Mosolygunk, mint egy
ünnepi fotón, csak az a baj, hogy szorít
a keret.

Mindenki ideges és senki sem hibás.
Legyek csak szófogadó, jó gyerek,
különben elfelejt a Mikulás!

Korizni este jó,
mikor a jég miatt
leáll troli és villamos,
a város otthon vacsorázik.

Ilyenkor lehet szélvész-szerűen
lesiklani az erdőtől a házig,
a sínek mellett;

vagy elképzelni,
hogy hever a földön a sok
megfagyott és összetört lehelet.

Korizni este jó, mert előttem
szalad a hosszú árnyék, és attól
tarthatok: nem érném utol, ha
megállnék;

így hajtok, bár a térdem már
negyedórája alig bírja. A hídról
lecsorog a lámpafény, mint
nagyapáéknál a sülő kacsa
zsírja.

Egy másik jó dolog

a mértan. Ott mindig világos és logikus: mi a szabály és mi miért van.

Az egyenesek párhuzamosak, egymást metszik, vagy nincsenek egy síkban.

Az ábrán könnyedén követhető: igaz vagy hamis, amit róla írtam.

A megoldás legtöbbször ott virít az orrom előtt, és ha nem találom,

olyan, mintha az üres táblán bástyákkal szorongatnák a királyom.

Elhatároztam:

sosem megyek férjhez.
Előbb-utóbb mindenki hazudik
és eltitkolja, amit tényleg érez.

A lényeg az, hogy megpróbáljon
csendben, békében létezni az ember.
Nem értem, minek kell annyit ígérni,
többre mennének egy csepp
türelemmel.

Inkább maradok egyedül,
nem ordítok, nem leszek ideges.
Csak elég szomorú, mikor az
egész házban a szuszogásomon
kívül nincs semmi nesz.

Álmomban

sokat kell szaladni,
és nem látom: ki üldöz.

Sokszor a színházban,
vagy égő városrészben
találom magam, de nem
jutok közel a tűzhöz.

Sosem jutok oda,
hogyan bántson valami,
mindig csak nagyon
félek.

Egyszer álmomban
lelőttem és meghaltam,
de nem volt olyan kellemetlen,
mint az, ahogyan élek.

A te házádban

majd azt csinálsz, amit akarsz,
fiam. Fejedre állsz, kakukkolsz
reggelig, de itt úgy élsz, ahogy
mindannyian: este lefekvés,

reggel ébresztő, mars
a suliba. Ha nem tetszik,
uralkodsz magadon és
belátod: tebenned a hiba.

A cuccaid nem szórod
szanaszét és megjegyzed: ez
itt nem szálloda. De még ha
az lenne, akkor sem a tiéd.

Az a baj, hogy magyarból

semmit sem értek. Telnek az órák,
bennem meg halomra gyűlnek
a miértek. Például: miért szép,
miért szerelmes, miért asszonánc.

Miért bomlott a cimbalom, miért
az avaron, miféle tánc; miért pont
Párizs, mi az Illés szekere, miért
hagyott csapat, papot Csokonai,
és ki tartott vele;

miért deli, igéző, halovány;
miért hanyatlik felhőbe a rom,
iramlik el az élet vagy a lány;

miért hal meg a ló,
miért deákos verselés –
ha kevesebbet nyaggatnának,
világosabb volna ez az egész.

Holnapután osztálykirándulás

van. Nem mehetek, mert fizikából
bukásra állok, lopom a napot,
és a sült galambra várok,

úgyhogy kirándulásról most
szó sem lehet, pedig az osztályból
mindenki ott lesz.

Írtunk egy kérvényt,
hogymajd tanulok,
ha elengednek.

Az egész osztály aláírta,
úgy intéztük a szüleimhez,
miután egész éjjel sírtam.
A kérvényt én is aláírtam,
és elengedtek.

Sajnos nem tudom, ha majd tanulok,
azt a sok törvényt, szabályt hogy adom
elő; hogy magyarázom el:

a rendszerrel mi van
a legmagasabb szabadságfokon.

Most már állandóan

szerelmes vagyok. Mintha rögtön felelni kellene, úgy izgulok. Legjobb, ha sétálni megyek és csak későn érek haza. Ilyenkor nem idegesít, ha anyunak vagy apunak van igaza.

Legtöbbször nem hallom, csak látom: szólnak valamit. Nem merem bevallani még nekik, hogy megtaláltam már az igazit, mert kiakadnak, hogy ez is csak újabb olcsó kifogás arra: miért nem tanulok;

vagy elmagyarázzák nekem, hogy megszedítettek a hormonok. Inkább kerülöm őket, ha lehet. Leülök valahol és nézem az eget.

Egymással foglalkozzanak, engem neveltek eleget.

Tartalom

Néhány komoly	7
Most már nagy	8
Ne másszak folyton	9
Szidnak, mert eltűnt	10
Eltört a baba	11
A nagytakarítás	12
Mi lenne, ha	13
Jó testvér nem verekszik	14
A rossz testvér	15
A sárgaság	17
Nem tudok írni	18
Egyesek tanulnak	19
Vannak ünneplő ruhák	20
Sokszor hallom	21
Apa valahogy kocsit	22
A mi szobánk	23
Anya és apa	25
Anya különböző	27
Apa Kolumbusz Kristóf	29
Szeretnék rajzolni	30
Mindig van valami	31
A gyerekeknek nem árt	32
Viszont	33
Nem tudom	34
Anya gyerekkorában	36
A gyerekeknek, amikor nőni kezd	37
Új lakásba költözünk már megint	38
Amikor mama meghalt	39
A horgolás vagy a kötés	40
Mi magyarok vagyunk	41
Táborba menni jó	43
Apa gyerekkorában nyáron	44

A tengeren húgossal ketten	45
Süt a nap, dél van	46
A paradicsomleves ma	47
A hajam elég szép	48
Mi állandóan költözünk	49
A lányok	50
A fiúk rugdosódnak	51
Az oszi	52
Nagyvakáció alatt	53
A rossz idő	54
Szerelmes vagyok	55
A kémiatanár nő kész	56
Az évharmadi dolgozatból	57
Miért nincs egy normális	58
Haragszanak rám, mert szerintük	59
Korizni este jó	60
Egy másik jó dolog	61
Elhatároztam	62
Álmomban	63
A te házádban	64
Az a baj, hogy magyarból	65
Holnapután osztálykirándulás	66
Most már állandóan	67

A könyv az Erdélyi Híradó Kiadó és
a Ráció Kiadó közös kiadványa.

ERDÉLYI HÍRADÓ KIADÓ
RO, Kolozsvár–Cluj, 400009, Napoca u. 10/5.
tel · fax +40 264 590275
Felelős kiadó: Orbán János Dénes
ISBN 978-973-8045-97-2

RÁCIÓ KIADÓ
HU, 1072 Budapest, Akácfa u. 20.
www.racio.hu
Felelős kiadó: a Ráció Kft. ügyvezetője
HU ISBN 978-963-9605-91-6
Kiadványszám: 114

Kiadványszerkesztés: Cova Design Studio
Készült a Cova-print Nyomdában, Sepsiszentgyörgyön

